

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő

DR. GAAL ENDRE.

Megjelen minden szombaton

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereda), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Csikszereda fejlődéséről.

A „Székelység” folyó évi augusztus elsején megjelent számában Csikszereda fejlődéséről cikket közöl.

Mohó érdeklődéssel kezdetem olvasni, mert biz e kérdés engemet is nagyon érdekel. Azonban csakhamar csalódással tettem le a lapot. Csalódtam, mert nem azt találtam benne amit vártam. A sok jó akarat mellett nem találtam meg az említett cikk írójánál azt a tájékozódottságot, ami csak egy olyan embernél lehet meg, aki naponként a város ügyeivel foglalkozik. És ez baj. Mert bár mily jóakarattal legyünk valamely kérdés iránt, annak megoldását csak úgy segíthetjük elő, ha teljesen ismerjük is azt a kérdést.

Cikkírónak mindenestre köszönet az érdeklődésért és a jóakarattól s éppen azért, hogy jövőre alaposabban hozzá szólhasson ehhez a kérdéshez a következőket hozom tudomására:

Mik azok a tényezők a melyek Csikszereda város fejlődéséhez okvetlen szükségesek?

Nézetem szerint a következők: minden részről teljes jóakarattal és egyéni érdektől ment kitaró munkálkodás.

És mi volna a fejlődés érdekében végzendő munkálkodás programja?

1. Csikszereda város közigazgatási és kataszteri határainak kiterjesztése.

2. Az új megnagyobbodott város jövő fejlődését megszabó és irányító lejtmezéssel egybekötött város építési és szabályozási tervkép elkészítése.

3. A közvilágítás javítása.

4. Vízvezeték és csatorna hálózat létesítése.

Az 1. pont alatti program keresztlétele érdekében a szükséges lépéseket a város polgármesterének kezdeményezésére a városi képviselőtestület már megtette azon ismeretes határozatával, mely Csikszögöd és Csiklapocza szomszédos községeknek Csikszereda városhoz való csatolására vonatkozik.

Csikszeredának a csatolása elrendelése esetén meglenne az a területe, a mely a város fejlődésének első és leg-szükségesebb feltétele. A jelenlegi 144 kh. kül és belterületen várost fejleszteni nem lehet. Csikvármegye törvényhatósága által is helyeselt cme lépése a képviselőtestületnek jelenleg a Belügy-miniszter asztalán fekszik. Lesz-e belátás és akarat e tekintetben olt fenn — nem tudom, de hiszem. Ha lesz, úgy a fejlődés alapja meg van adva.

A 2. pont alatti program keresztlétele is a város polgármesterének kezdeményezésére megkíséreltetett. De egy nagyobb szabású fejlesztési terv elkészítése, mindaddig míg az 1. pont alatti program elvégzése nincs, nem lehetséges.

Részbeni rendezés, amely azonban csak a jelenlegi határra vonatkoznék, szintén megkíséreltetett, hisz ismeretes az a mozgalom, amely a városi piactér létesítése érdekében oly nagy port vert fel. A „Székelység” cikkében felpanaszolt mizeria megszüntetését célozza ez az új piactér, mely talán a be nem avatottak előtt azért olyan komplikált, mert hisz nagyobb szabású oly tervről van szó, mely pénz hiányában csakis a városi tanács által kontemplált módon oldható meg a jelenlegi város nagyobb megterhelhetése nélkül.

Ezen piactérrel kapcsolatosan új utcákról is van szó s ez által a belsőségek szaporításáról.

A jelenlegi óriási telektömbök miatt nem is csoda ha drágák a telkek, és a város építkezése is meg van bénítva.

Ez a kérdés tehát szintén nem tervezhető, hanem komoly valóság.

Hogy még a megvalósulás be nem következett annak is nem egyéb az oka, mint az általam feltételül kikötött tényezők hiánya és a kérdés bonyolult volta.

A 3. pont alatti program megvalósulása is közeledik, hisz már vagy öt ajánlat fekszik a városi tanácsnál a villanyvilágítás ügyében. A tervezetesen itt is tul vagyunk tehát.

A 4. pont alatti programból is megvalósítottunk annyit, amennyit a jelenlegi körülmények megengedtek, hisz több száz méter beton csatornát létesített a város az aszfalt-járda készítése alkalomával. A vízvezeték és a csatorna hálózat további kiépítése azonban már csak a jövő zenéje s megvalósulása igazán attól függ, hogy mily módon oldatik meg az 1. pont alatt említett program.

A közlekedési javító utcák és járdák kiépítése pedig a 2. pont alatt említett program keretében tartozván itt külön nem említem meg.

Láthatja ezekből az igen tisztelt cikkíró ur, hogy a város hatósága nem ül tétlenül, hanem dolgozik.

De minthogy munkálkodása magasabb hatalmaktól függ, bizony egy-egy kérdés megoldása évekig elhúzódik s nem csoda, ha ma, midőn a gőz és villany korszakát érzük, türelmetlenek az emberek a csiga lassuságu haladá-

sért. Ha évtizedekkel előbb kezdeményeztek volna valamit — talán ma jobban állanánk. Azonban ismerje be mindenki, hogy a multnak sok a mulasztása, azt a mulasztást most már ne a kezdeményező jelennek tudják be.

Kis dolgokat lehet máról holnapra megvalósítani, de amint az elhanyagolt belegséget is csak lassu és kitaró gyógykezeléssel lehet gyógyítani meg, úgy Csikszereda város elhanyagolt ügyeit is csak lassu és következetesen kitaró munkálkodással lehet előbbre vinni.

Ebben a munkálkodásban nagy segítségére van a hatóságnak a jól értesült sajtó s ép azért kérem is a cikkíró urat, hogy ha a várossal szemben tovább is megmarad eddigi jóakarattal, — úgy egyszer-máskor ne essék terhére eláradni a városi tanácshoz, hol bármily városi közérdekű ügyben a legszivesebben fogják tájékoztatni.

Csikszereda, 1908. augusztus 1.

Dr. Ujfalusi Jenő.

A munkások aggkori és rokkantsági biztosítása.

A kormány rövid két évi működése alatt számtalan tanujelét adta annak, hogy helyes érzékkel igyekszik oly törvényeket alkotni, melyek alkalmasak a társadalmi életben tapasztalható sok-sok bajt enyhíteni, orvosolni, részben megszüntetni. A nép jólétének emelésére szolgáló számos alkotás közül csupán a nemrég életbelépett „betegség- és balesetbiztosítási törvényre” utalunk, mely bár csak még most van végleges szerződés alatt, de ha rövidesen tulesik a

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Nyergestetőn.

Irtá az augusztus 2-iki ünnepre dr. Nagy György országyűlési képviselő

Olyan súlyos a szolgásgagnak láncza,
A rabság úgy fáj, éget szegénye,
Szemünket bántja ez a bús sötétség,
A megalázásoknak éjele.
A fényes multat visszazavárogyva,
A képzelet a multba visszazáll,
Mikor a hősök kardjából kicsengett
A harci jel: Szabadság vagy Halál!

E jel zúgását, oh Te is hallottad,
Te is érezted azt, Nyergestető!
Az itt megvívott hősi küzdelemre
Ne is boruljon soha szemfedő.
Legyen örökre eleven az emlék,
Mely új tüzet gyújt, küzdeni tanít
S reményekre váltja, hitté varázsolja
A mult megszentelt hagyományait.

Legyen örökre eleven az emlék,
Mely itt lebeg e csatátér felett;
Mert a jövőt csak úgy tesszük szabaddá,
Ha a multnak áldoz itt a kegyelet.
Csak ha a tűz, mely egykor itt gyuladt ki,
Nyergestető, a te oltárodon,
Szívünkben újra új lánggal lobog fel,
Akkor valósu, miről álmodom.

Tiprott reménynek szárnya fog még nőni,
Magasba csap a láncztépő turul
S a szolgásgagnak panaszos siralma
A szabadságnak szent dalába ful.

Hittünknek véres hajnalhasadása
Mégváltja könnyünk, szenvedéseink
S a négyszázéves lánczot összetörve,
Árpádnak népe szabad lesz megint!

Az lesz a hősök mellő ünneplése,
Hol nem ajk, de kard feyvere beszél
S szabadságért halónak hörgésével
Megy megpihenni itt az esti szél.
Székely dicsőség akkor lesz teljessé,
Az lesz legigazibb emlékjelünk,
Mit zsarnokoknak véres csontjaiból
És összetört lánczokból emelünk!

Legelső emlékeimből.

Ugy gondolom, legelőször 1847. őszén, öt éves koromban mentem iskolába. Az öreg Szász Péter deák vett át apántól s becsapott dulakodni a többi lurkók közé. Az iskola az ő lakása mellett volt s állott két két egymásba nyíló szobából, belül a lányok, kívül a fiúk számára. Milyen tantermek! Alsó padlásiak nyoma sem volt, tédig szemét. faláról a sártapasztás felhasadozva s csak itt-ott mutatta, hogy valamikor még meszelve is lehetett. A löczákon czólos por; de azt mindennap simára töröltük csuszakálás közben, már amennyire a félszázados berovott betűk s állatfő alaku faragványok között lehetett.

Téli fűtésre tartozott minden tanuló naponként egy hasáb fát vinni a vállán. Az iskola-szoba bejárattól oldalt egy rozoga asztal, a mellett 3-lábu szék. Jobb felől a szegletben egy hosszu paszulykaró, azzal bökte meg az öreg Péter deák akit reczi-

tálatni akart. A gerendába felszúrva 5-6 kirostikázott nyirfavessző. Hiába, azon időben az iskolának ez volt a respektusa.

Az egész felszerelés egy kopott feketés táblából állott, arra írta fel az öreg a tudomány alapját állandó mintának: a. b. c. d. Minden tanulónak kendermadzagon függött nyakában egy mosósulyok alaku és nagyságu bükkfa tábla. Erre tintával szintén felírta az öreg: a. b. c. d. s nekünk azt a táblán addig kellett utánafelekedni, amíg betelt. A napi lecke is ez volt, mindannyiszor el kellett mondani azt, ahányszor leírva volt. Midőn úgy 1-2 hét múlva már jól tudtuk, üvegseréppel szép tisztára levakartuk, helyét beczeráztuk s az öreg tovább írta: e. f. g. h. s folytatólag írta ezt nagy táblán. Hogy mi volt az a czéra? Hát egy kis piszkos rongydarabba kötött sárga viasz. Azzal dörzsöltük szép fényesre a táblát. Mikor a kis a b c legalább egy jó félév lefolyása alatt a mienk volt, követekezett a nagy ABCe. Ez már könnyebben ment, hanem aztán jött a haddel-hadd: a sillabizálás; az volt aztán a gyermekelő tudomány: a b ab, b a ba, b e be, b i bi stb. Ennek legalább egy év kellett, amíg egy hosszabb szót kiérőszakoltunk belőle. Indali akkor még nem született volt, az írva-olvasás ujkori találmány, a játék-abce pedig még most is csecsemőkorát éli.

Mi bizony könnyből olvasni nem tanulunk, papírra pedig nem irtunk, ez későbbi német találmány volt.

Adventkor minden nap hajnali misére

mentünk. A czinterem, a harangláb s a sekrestye előtti kápolna tele volt lökdösődő, csintalankdó lurkóval; hanem a mise végét soha sem vártuk meg, mert Bándi József, az öreg bíró, ha valamelyikünket megszoríthatott a kijáratnál, zekéje szárnyával véresre törülte az orrunkat.

Farsangon, különösen a hushagyó napokon, állandóan a piactszereu setlenkedtünk, s ha egy maskara hosszu hamu botjával felénk közeledett, aló, vesd el magad, hazáig meg sem állottunk, mert különösen a foghuzóktól rettegünk.

Nagy böjtön minden pénteken és szombaton estefelé templomozás volt, de az öreg Mátyás Jánosné s Bárbujné kivételével más nem igen szokott azokon résztvenni. Ennek a két vén asszonynak még most is előttem áll törökös viselete. Hosszu fehér perkálkendő turbánszerűleg volt fejükre csavarva s egyik vége hátukon sarkig leeresztve. Egy ilyen böjti vecsernye végeztével nagy átszellemülések között enekeltük az „Áll a keserves anyát” s fenn a kóruson Szász János, az öreg Péter deák kamaszkorba lépő fia, hogy, hogy nem, az orgonán átcsapott egy sebes nótába. Nekünk sem kellett több, egyre jobban kezdett kopogni, csoszogni a csizma s a bocskorka, s mi bizony a templom közepén egy parázs táncocskát hevenyészünk. A két vén asszony kétségbeesve futott ki a templomból s utóvégre is Péter deáknak kellett kiolvasni a gavallérokat a templomajtón, kit egy nyakonütéssel, kit üstök- és fülhuzással, mi alatt a zenemester is jónak látta a lemetőn át menekülni.

kezdéssel járó nehézségeken: kétségte-
lenül méltán fog sorakozni más nem-
zetek ilyenmü intézményéhez.

A kereskedelmi kormány ezenkívül
két évvel ezelőtt fölvette programjába
a legmesszebb menő szociális biztosítási
ág: a „munkások aggkori- és rokkant-
sági biztosításának” megvalósítását is.
Azok előtt, akik ismerik a nagy német
birodalom rokkant- és aggkori biztosítá-
sának évekre terjedő előmunkálatait,
s azokat a küzdelmeket, melyeknek leg-
yőzőse után a törvény életbeléphetett:
ez a program nagyon merésznek tűnt
fő. Az bizonyos, hogy a kormányban
megvolt a jó szándék, hogy a rokkant-
és aggkori biztosítás behozatalával mint-
egy betetőzze szociális törvényalkotásait.
De a gyakorlati élet bizony sokszor
gátat vet a legderekabb törekvésnek,
mert számot kell vetni a nemzet teher-
viselő képességével is. Így volt ez most
is. A kormánynak be kellett látnia,
hogy egyszerre nem lehet megvalósítani
minden jó szándékot, hogy sok válság-
gal küzdő s a fejlődés útján lassan
haladó iparunknak nagyon elég egyelőre
a betegség- és balesetbiztosítással járó
tetemes terhek viselése, s azt újabb ál-
dozatokkal megterhelni lehetetlen.

Ez a bölcs belátás adta Kossuth
Ferenc ajkára a költségvetés tárgyalása-
kor az országházban elhangzott követ-
kező szavakat:

„A múlt évben a jelzett javaslatok
közül csak az aggkor- és rokkantság
esetére való biztosítás maradt el. Ennek
még el kell maradnia, mert az ország
pénzügyi helyzete nem engedi meg,
hogy ezt a nagy alkotást most vigyük
keresztül.”

A miniszternek ez a nyílt őszinte-
sége bármily fájdalmasan érinti is ez
igaz ügy barátait, mégis nagy szükség
volt arra azért, hogy a társadalom ille-
letes helyről tájékozódjék az ügy állása
felől. Most ez a kijelentés véget vet a
bizonytalanságnak; mert a mikor a kor-
mány a rokkant- és aggkori biztosítást
fölvette programjába, a gyáriparosok
és munkások országsszerte várakozó
álláspontja helyrekerült s mivel az
ügynek a közel jövőben való törvény-
hozási szabályozását remélték, e miatt
tartózkodtak a magánegyesülettől. Most

Amint tavasszal az idő annyira megnyílt,
zeke, csizma, bocskorka raktárra került. Egy-
ingesen, meztől dicsértük az Urat s szil-
tuk magunkba a tudományt s május elsején
szétmentünk, mert a levegőben akkor már
volt valami, amit csak sokkal későbbre is-
mertem meg.

1849-ben nem volt iskolázás, minden
község más tanulmánytal volt elfoglalva.
Az épkezláb fegyverfogható ember németre,
muszkára volt. Ezt leginkább vasárnaponkint
lehetett felismerni, mikor a templomból
jöttek ki az emberek; nem volt abban fiatal-
ság, csak kopaszodó vagy deres fő, csüg-
gedt, lemondó magatartással. A templom
előtt körbe verődtek meghallgatni a közér-
deklő hirdetéseket. Az öreg Czákó József
reszkettó kézzel rakta fel okulárját s hi-
dette ki egy papírszalagról, hogy a két
községből minden fegyverfogható és katoná-
szolgált ember Szentmárton felső végéhez
gyülekezék s ott a Gál Sándor ezredes
által kirendelt András Ferenc kapitány és
Szöke András huszár főhadnagy előtt jelen-
kezzék honvédelemre, nehogy a muszkák
az uzi szorosan áttörhessenek. Abban az
időben András kapitány legalább 80 éves
és Szöke főhadnagy legalább 78 éves ag-
gastyánok voltak, de azért reggelenkint
9—12 óráig hűségesen ott ültek Szentmár-
ton felső végénél, hogy a jelentkezőket
összeírják és kitanítsák. Volt-e eredménye,
nem tudom, mert én akkor a Kossuth-
huszárak szervezése körüli repesteléssel vol-
tam elfoglalva.

Hát bizony még ilyen idők is voltak,
de hogy megtörtént dolgokat mondtam
el itten, arról kezeskedem. . . .

ez a kijelentés meggyőzhet mindenkit
arról, hogy legalább 10—15 esztendő
is eltelhetik addig, míg a polgárság teher-
viselő képessége a rokkant- és aggkori
biztosítással járó nagy kiadásokat elvi-
selheti. Azt hisszük nem tuzozunk az
időpont meghatározásában, mert közben
oly tömérdek igény vár kielégítést, hogy
ez ügy megvalósítása ezek miatt csak
jambor óhajítás marad.

Fejtegetjük-e, hogy az iparosok és
munkások rokkant- és aggkori ellátása
mily fontos nemzetgazdasági érdek?
Hiszen láthatjuk a szomszédos német
birodalom példájából, ahol a munkás-
biztosítás eddig legtökéletesebben van
szervezve, mily áldásos kihatással van
a teljes munkásbiztosítás a társadalmi
élet minden megnyilvánulására. Látniuk,
hogy Németországban a szegények és
aggok ellátását csaknem teljesen a
munkásbiztosító pénztárak végzik. Ezek
vagyonából létesítenek és tartanak főn
kórházakat, szanatóriumokat, üdülő-há-
zakat, népfürdőket, mindenféle népjólé-
ti intézményeket; építenek munkás-
házakat, hogy javítsák a nép lakásvi-
szonyait. Maga az állam is évenként
sok milliót áldoz e célra, mely áldozat
a nép jólétét szolgálja.

Addig azonban, míg nálunk is elér-
jük azt a boldog kort, hogy törvény-
hozásilag szervezett kötelező munkás-
biztosításuk lesz: rá vagyunk utalva
arra, hogy a rokkant- és aggkori bizto-
sítás terén igénybe vegyük az önkéntes
magánegyesületet. Most mar tisztában
lehetünk a felől, hogy a kormánynak
teljes lehetetlen a közel jövőben meg-
valósítani a rokkant- és aggkori bizto-
sítást; de azért még sem szabad tellessé-
gben várakoznunk. Egyesítsük a sok
apró erőt s ezek tömörülésével igazán
nagyot és maradandót alkolhatunk.
Ilyen intézményünk már van is, karol-
ják fel azt a gyáriparosok, a munkások,
a kormány, a törvényhozók és a ható-
ságok egyaránt. Mert ha önkéntes egye-
sülés útján sikerül erre a célra össze-
toborzani néhány százezer tagot: ezzel
fontos alapvető előmunkálatot végeztünk
s annak idején könnyűvé tesszük a
törvényhozás munkáját, hogy az egye-
sület tagságát majd minden munkásra
nézve kötelezővé teheti.

A Magyarországi Munkások Rok-
kant- és Nyugdíjgyulete e téren való-
ban derekas munkát végez és tizenöt
év működése után oly jelentékeny ered-
ményt tud fölmutatni, mely páratlan a
a maga nemében és méltán kiérdemelte
a külföldi szakírók elismerését is. Ez
a munkásjóléti intézményünk minden
politikai és egyéb tendenciától távol áll
és egyedül a humánitást szolgálja. Alap-
szabályai teljesen a munkások érdekei-
nek megfelelően készültek s csekély
heti 20, 24 vagy 30 filléres illetékei
lehetővé tesszik a legszerényebb jöve-
delmű munkásnak is az önmagáról való
gondoskodást. Terünk nem engedi meg,
hogy itt részletesen ismertessük a tagok
jogait és kötelezéseit, annyit azonban
megemlítsük, hogy az egyesületnek az
idén belépett 12 ezer új taggal hatvan-
ezer rendes fizető tagja, 210 vidéki fiók-
pénztára és három millió háromszázezer
korona vagyona van. Jelenleg 352 elag-
gott és rokkant iparosnak és munkás-
nak nyújt élete végéig 8-40-től 12 ko-
rona 52 fillérig terjedő heti segélyt, 90
árvának heti 1-40-től 2 korona 10 fillérig
terjedő heti neveltetési járulékot. Segi-
tésre rövid öt év alatt már több mint
kétszázhetven ezer koronát fizetett ki.

Erre az elsőrangú munkásjóléti in-
tézményünkre ez alkalommal azért hív-
juk föl az érdekelt körök és az egész
magyar társadalom figyelmét, mert az
egyesületi tagság nem csupán a mun-
kás magánügye, hanem a munkaadóé
is. Ha a munkást megvédi a sors bár-
minemű csapása ellen, akkor sokkal
több kedvvel végzi napi munkáját. Ér-
deke tehát a munkaadónak is, hogy

segítse munkásait e fontos biztosítás
megszerzésében, hiszen az erre fordított
csekély áldozat bőségesen visszatérül a
megelégedettség tudatával dolgozó mun-
kás fokozott munkálkodásából.

Társadalmunknak is szinte életérdeke
az ily nemes irányú társadalmi intéz-
mény áldozatkész támogatása, melynek
fokozatos terjedésével a nép jóléte és
megelégedettsége is arányosan terjed.
Csakis egy meglegedett, boldog mun-
kásosztály lehet szilárd alapja nemzeti
társadalmunk egészséges fölvirágzásának.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága
az 1908. évi augusztus hó 12-én délelőtt
9 órakor, Csikszereében, a vármegyeház
tanácskozási termében rendkívüli közgyűlést
tart az alább közölt tárgysorozattal.

1. Szentelést nyert törvények kihir-
detése.
2. Allategészségügyi ebadó-alap 1907. évi
jövödelmének felhasználása.
3. Csiksomlyói gimnáziumi internátus
építési költségei.
4. Törvényhatósági utkarparók fizetésé-
nek javítása.
5. Megyei árvaszék előleg-átalánya.
6. Községi és körjegyzők nyugdíjintéze-
tének alapszabály-tervezete.
7. Gazda és cselédi közötti jogviszony
szabályozásáról készített szabályrendelet ter-
vezete.
8. Bors Benedek nyugdíjazása.
9. Szilveszter Albert nyugdíjazása.
10. Bodó József és Csizsér Károly ké-
rése a jegyzői nyugdíjalapba fizetett járulé-
kok visszautalása iránt.
11. Sándor Gergely bejelentése a vár-
megye megsértése tárgyában.
12. Csikmegyei orvosok előterjesztése
az új közegészségügyi törvény végrehajtása
tárgyában.
13. Pál Dávid utkarparó kérése végkielég-
ítés iránt.
14. Orvosi oklevelek kihirdetése.
15. Magánjavak igazgatótanácsának kö-
vetkező előterjesztései:
  - a) A lóbeszerzési, ruházati és ipar-ala-
pokból adományozandó ösztöndíjak, illetve
segélyek iránti kérvények elintézése.
  - b) A romániai fakiviteli társaság ajánlata
az uz- és veresvízvölgyi erdők megvétele
tárgyában.
  - c) Erdőrendészeti bírságok és költségek
fedezésére póthitel engedélyezése.
  - d) Solyomtári tüzeset oltási költségeinek
fedezése.
  - e) Jelentés az elkárosult csemetek költ-
ségei tárgyában.
  - f) Ügyészi költségek kiutalása.
  - g) Özv. Lacina Károlyné kérése ha-
szonbér elengedése iránt.

Községi ügyek.

Gyergyószentmiklós rendezettanácsu vá-
rosban: behajthatlan követelés törése, Tör-
ök Ferenc segélyezése.

Gyergyóújlágyon: 1908. évi pótköltség-
vetés.

Bélborban: számadási térítmény elen-
gedése.

Gyergyóújlágyon: rendőrbiztos fizetésé-
nek felelítése.

Gyergyóújlágyon: szervezési szabály-
rendelet módosítás, kézbesítő jutalmazása,
állatorvos kiszállási költségeinek hordozása.

Gyergyóremetén: községi pótdóltörése.

Kilyénfalván: legelő haszonbérbe adása,
tanítók fuvar- és napidíjának megállapítása.

Gyergyóújlágyon: pótdóltörés, iskola-
építés felügyeletének díjazása, két tanítói
állás szervezése, Puskás Alajos kártalanítása,
Csibi Miklós nébaba jutalmazása, Márton
Tamás és társai felebbezése mészárszék
bérbeadása ellen, községi orvos lőtartási
átalányának megállapítása, szervezési sza-
bályrendelet módosítás, kölcsön felvétel,
Bajkó Tamásné nyugdíjazása.

Csikszentgyörgy és Bánkfalva községek
szétválasztása.

Csikszentimrén: Lőrincz Sándor felebbe-
zése büntető feljelentés képviselőtestületi
elhatározása ellen, Sándor Gergely felebbe-
zése Szabó Anna segélyezése ellen, szerve-
zési szabályrendelet, fogyasztási adókezelők
jutalmazása, Sándor Gergely felebbezése
egyházi ügyben hozott képviselőtestületi
határozat ellen.

Vacsárcsiban: ingatlan vásárlás.

Göröcsfalván: ingatlanok eladása és vá-
sárlása.

Borzsovában: ingatlanok eladása és vá-
sárlása.

Csikszentmiklóson: jegyzői irodai vilá-
gítási átalány.

Csikszentdomokoson, Gyimesbükben és
Madéfalván 1906. évi számadások.

Csikszentsimonon: községi polgárok ju-

talamazása, községi tanácsosok jutalmazása,
tüzfecskendők beszerzése, bika vételár el-
engedése.

Csikszentkirályon: községi pótdóltöré-
se, erdőeladás engedélyezése, vadász-
terület haszonbérbe adása, közmunkaváltság-
alap megszüntetése.

Kászonyfaluban: községi tanítók kert-
illetményének megállapítása, ártales vadak
elejtésének jutalmazása, előjárók épületei-
nek tűzkár elleni biztosítása, korcsmatelek
eladása, pótdóltörés, pótdóltörés, ha-
szonbér-hátralék elengedése, számadási térít-
mény elengedése.

Kászonalitz, Feltiz és Impéren anya-
könyvi díjak elszámolása.

Lázárfalván: Antal József harangozó dí-
jazása, községi küldöncz díjazása, 1907. évi
számadás.

Tusnádon: fürdőszövetkezeti képviselő.

Dr. Gaal Endre önálló indítványa a me-
gyei szervezési szabályrendelet módosítása
tárgyában.

HIREK.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Vár-
megyénk közigazgatási bizottsága folyó havi
rendes gyűlését 10-én délelőtt 9 órakor tartja
a vármegyeház kisebb tanácskozási ter-
mében.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter
Gross Tivadar kolozsvári közigazgatási helyet-
test Gyergyószentmiklósról, dr. Kovács Al-
bert országgyűlési képviselő, szélyudvarhelyi
ügyvédet Marosvásárhelyre közigazgatókká ne-
vezte ki.

— **Választások.** Dr. Nagy György or-
szággyűlési képviselő budapesti gyakorló
ügyvédet az Országos Munkásvédő Szö-
vetség, dr. Elthes Zoltán csikszereédi gyá-
korló ügyvédet a Csikszereédi Kerületi Mun-
kásbiztosító Pénztár ügyészé választotta
meg.

— **Halálozás.** Botschner Jánosné, szül.
Balányi Anna, julius hó 28-án harmincz
éves korában elhunyt Segesváron. — Bar-
dóc István kozmási plebánus folyó évi ju-
lius hó 24-én, 65 éves korában meghalt.

— **Kinevezések és áthelyezések.** A föld-
művelésügyi miniszter Rákosi István erdész-
jelölté erdészé nevezte ki és Csikszereédi-
ből Csikszentmártonba helyezte át s egy-
üttal az erdőgondnoki teendőket is meg-
bizta. Ducez Károly m. kir. főerdész sa-
ját kérelmére Csikszentmártonból Tenkőre
helyezte át, erdőgondnoki teendők megbí-
zással. Králl János erdészjelöltet erdészé
nevezte ki és Csikszereédi Gyergyószent-
miklósról helyezte s egyttal az erdőgond-
noki teendőket is megbizta. Mándics Gás-
pár m. kir. állatorvost Csikgyimesről Alsó-
járára és Szalay József m. kir. állatorvost
Topánfalváról Csikgyimesbe helyezte át. —
Zajzon Lajos gyergyószentmiklósi adóhiva-
tali tisztet a nyáradszeredai adóhivatalhoz
helyezték át.

— **Házasság.** Jakab Gyula székyudvar-
helyi kereskedő folyó hó 23-án tartja eskü-
vőjét Keresztes Annuskával, Keresztes István
dírtói kereskedő kedves leányával.

— **A kereskedelmi miniszter kiköl-
döttje a székely kongresszuson.** A Székely
Társaságok Szövetségének idei közgyűlésén,
mely augusztus 24-én Székely-Udvarhelyt
tartatik a kereskedelemügyi m. kir. minisz-
ter képviselőjében Csóka József miniszteri
tanácsos fog megjeleni. Ezt a hírt a székely-
ség körben mindenféle meglegedéssel és
örömmel fogadják, mert Csóka miniszteri
tanácsos, a székely iparügyek referense már
több ízben kimutatta érdeklődését és rokon-
szenvét a székelység iránt.

— **Táncszentély.** A felcsiki egyetemi ifjú-
ság folyó évi augusztus hó 15-én Karczfal-
ván jótékonycélú táncszentélyt rendez. Az
est vedőnkei: Antal Aron, Balázs János,
Hankó Antal, Mihály Gergely, Mihály Ist-
ván, Mihály Mátyás, Péter József. Sófalvi
József, dr. Székely Manó. — Személyjegye
2 korona, családjegye 5 koroua. Kezdeté
este 8 órakor. A zenét Rádúj Béni Árpád
zenekara szolgáltatja.

— **Hangverseny Tusnádfürdőn.** Rothy
Anna budapesti opera énekesnő közremű-
ködésével folyó hó 9-én Tusnádfürdőn a
gyógycsarnok nagytermében hangversenyt
rendez, a vigalmi bizottság. Beléptidij sze-
ményenkint 2 korona.

— **A kereskedők a takarmány kiváltell
tilalomról.** Az Országos Magyar Kereske-
delmi Egyesülés a takarmányeműek kivi-
telének tilalmazása érdekében megindult
mozgalom folytán felhívta vidéki kerületeit,
hogy nyilatkozzanak, vajjon a terület viszony-
yai megokoljuk-e a tilalom elrendelésének
szükségét. A felhívásra a kerületek tulnyomó
része azzal válaszolt, hogy a takarmány ter-
més nem annyira gyenge, hogy a tilalom
elrendelését szükségessé tenné. Tekintettel
arra, hogy a nyári szünet folytán az egye-
sülésnek nem állott módjában a kérdést

kellő sürgősséggel igazgatósági, vagy választmányi ülésén tárgyalni, a központi elnökség minden hozzáadás és külön állásfoglalás nélkül terjesztette fel a földmiveltésügyi miniszterhez a kertlevek jelentéseit.

Egyetemi estély. A csikmegeyi egyetemi hallgatók folyó hó elsején tartották meg a szokásos szünidei táncestélyüket a Vigadó nagytermében. Dacára annak, hogy a tulszulfoltás miatt nem panaszkodhatunk, s hogy városunk rendes bálozó közönségének túlnyomó része távollartotta magát, — mégis sikerültnek mondhatjuk; mert a vidékről beözönlött mesésen tánczó gárdája a szép leányoknak feleltette a rendes bálozó közönségünknek ezt az érthetetlen, szinte tündető távolmaradását. Csapongó jókedv uralkodott mindvégig, mely a szupécársárd alatt emelkedett tetőpontjára s tört ki eleméntáris erővel. Ez emelkedett hangulatban reggel öt óráig táncolt a Ráduj B. Árpád remek muzsikája mellett láradhatatlan ifjúságunk. A mulatság azonban nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is sikeres volt, mert az összes bevétel 759 korona, kiadás 611 korona 18 fillér, s így a tisztajövedelem 147 korona 82 fillér volt, a mit a rendezőség a csikszeredei sétány alapja javára adományozott. Jelen voltak: Asszonyok: k. Özv. Bogáthy Gyuláné, Zareczky Árpádné, dr. Daradics Félixné, Ferenczi Ernőné, özv. Gál Lajosné, Gál Miklósné, Gidró Lászlóné, Hankó Antalné, özv. Jakab Alajosné, Jerzsák Jánosné, Kovács Jánosné, Lacz Sándorné, Pap Domokosné, Szathmáriné, Szegediné, dr. Ujfalusi Jenőné, Zareczky Pálné. Leányok: Antal Iduska, Antal Rózika, Bogáthy Iluska, Bodó Piroska, Danich Adélka, Deák Flórika, Gál Ilonka, Gál Irénke, Gidró Annuska, Hankó Erzsike, Jakab Micike, Jerzsák Lilike, Jerzsák Mariska, Jankovits Emmuska, Pap Margitka, Pototzky Annuska, Rajcs Micike, Szathmáry Erzsike, Zareczky Annuska. A védnők jegyeiket megváltották: Becze Antal 20 korona, Bocskor Béla dr 50 korona, Élthes Zsigmond 40 korona, Fejér Antal dr 50 korona, Fejér Sándor 50 korona, Fodor Antal dr 40 korona, Gyulokay Sándor 40 korona, Györgypál Domokos dr 50 korona, Jerzsák János 10 korona, Hajnod Ignác 50 korona, Kállay Ubul 50 korona, Nagy György dr 15 korona, Mikó Bálint 50 korona, Pap Domokos 40 korona, Pál Gábor 20 korona, Sámege Vilmos 20 korona és Török Ferenc 40 korona. Felülfizettek: Vender Dávid 10 korona, Bogáthy Gábor, Józsa G. G. Z. Z. Pototzky Márton, Vákár Lajos 5—5 korona, dr. Daradics Félix, dr. Gál Endre, Ferenczi Ernő, dr. Ujfalusi Jenő 4—4 korona, K. Sós András 3 korona, Ferencz Domokos, Hankó Antal, Keresztes Antal, dr. Sándor Gábor, 2—2 korona, dr. Gál József és Gidró László ifj. 1—1 korona.

A magánjavak szabályrendelét előkészítő 7-es bizottság Csikszereében folyó hó 7-én Fejér Sándor alispán elnöke alatt ülést tartott a melyen tárgyalta az egész szabályrendelet tervezetét; s így az valószínűleg még szeptemberben a közgyűlés elé kerül.

A csikvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányja 1908. július 22-én Becze Antal elnök vezetése alatt ülést tartott, melyen Bálint Lajos, Ince Ignác, Bodó József, Cziko Sándor, Pál Gábor, Tompos János és Lázár Miklós igazgató választmányi tagok és titkár voltak jelen. A miniszteri rendeletek és leiratok tudomásul vétele után titkár bejelentette, hogy a sepsiszentgyörgyi széki kiállításra az Egyesület által nyert bronzérem megküldetett. Tárgyalatott Csikszereada város helyepénzjű szabályzata, mely kevés hozzáadással elfogadlatott s annak megerősítése javaslatba hozatott. A magyar gazdaságvédelem a földet vásárolni és eladni óhajtok bejelentésére, az Erdélyi Gazdasági Egylet pedig az oláhország legeltesítés megszüntetése iránt a földmiveltésügyi miniszterhez intézett felterjesztésének pártolására hívta fel az egyesületet. Előbbi felhívás az egyesületi közlönyben közzétett határozatokat s az ennek folytán beérkező bejelentések annak idején a szövetséggel közöltetni fognak, míg az Erdélyi Gazdasági Egylet felterjesztése hasonló értelmű felterjesztéssel pártolhatni határozatott. A kir. állattenyésztési felügyelő azon értesítésére, hogy folyó évi állatdíjazásokra 1500 korona államsegély áll rendelkezésre, a díjazások helyül Kászonyaltiz, Csikkozmas, Gyergyóalfalu és Tölgyes községek jelöltettek ki azon fenhagyással, hogy amennyiben más községek időközben a díjazás helyének saját területükön való kitűzése iránt folyamodnának, ezen kérések mellányos számbavétele mellett, a hely megváltoztatása, valamint a díjazások idejének és programjának megállapítása elnökségre bízott. A titkár által készített vármegyei szabályrendelet-tervezet a gazda és cseléd közti jogviszony szabályozásáról pontonként tárgyalatván, a további intézkedések megtétele végett a vármegye alispánjához beterjesztetni határozatott. A vármegyei magánjavak igazgató tanácsa által a faiskolakezelő

tanítók részére engedélyezett 300 korona pályadíj a vármegyei faiskola felügyelő és a vizsgálatok megrettésére felkért bizalmi férfiak javaslata alapján hat faiskola kezelőnek odaítélte és pedig a következő sorrendben: 1. Kömény Gyula kozmási tanítónak, 2. Gergey József szentimrei tanítónak, 3. Paláncz Sándor jenőfalvi tanítónak, 4. Demes Ignác mindszenti tanítónak, 5. Pálosi Géza madarasi tanítónak, 6. Ferencz József karczfalvi tanítónak. Végül titkár előterjesztésére a folyó év tavaszán kiosztott takarmánymagvak kiosztásáról szóló kimutatás, mely szerint 41 egyesületi tagnak kiosztott magvakért 632 korona 35 fillér a pénztárba befizetett, tudomásul vétetett. Uj tagokul felvételtek a csikvárdotfalvi gazdakör rendes és László István dírtói lakos évdíjas tagul.

Csemegeszőlő, csakis elsőrendű nemes fajok, postakosarakint 2-80 korona, 100 kg. vételnél 40 korona. Csemegé amla és körte postakosarakint 2-40 korona, 100 kg. 24 koronától feljebb. Görög és sárga dinnye 100 kg. 10 korona, turkesztán és ananász 32 korona, postakosarakint 2-40 kor. Paradicsom, tölthető zöld paprika és fejes káposzta postakosár 2 korona. Vasuti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít: Szabó 111 gyümölcskivitele Csongrád.

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyei munkás közvetítés.

Azok között az országos, törvénnyel avagy rendelettel alkotott intézkedések között a melyeket gazdasági életünk lendítésére az irodában, hivatalnok emberek alkotnak meg, a gyakorlati életben a legtöbbnek nincs létalja.

Ezek közül bizonyára egyik ilyen példa az országos munkásügy szervezete.

A központon egy osztály van fellálítva, amelyik nyilvántartja az egész ország munkakeresletét és munkakinálátát, az ország különböző részeiben organumok működnek, ennek a hírül adására és csodálatos, hogy a gyakorlatban ez a legálidosabbnak látszó működés sem hoz semmi gyümölcsöt. Legalább nálunk nem. Hetenkint hírül adja a sajtó az összes munkakereslet és munkakinálát statisztikáját és egyetlen egy ember nem akad, aki igénybe venné ezt a közvetítési módszert. Nálunk Csikban nincs munkakereslet és nincs munkakinálát. Miért? Mert nincs munka! Illetve van, csak hogy a legnagyobb részt mindenki saját maga, munkasegítség nélkül dolgozza fel. S ha van is kereslet, az sohasem országos, még csak nem is vármegyei jellegű, hanem legtöbb községi jellegű.

A gazda saját községében hívja össze napszámonait, rendszeren egy két napra, s ha veletlenül nem kedvez a munkának az idő, bizony a déli órákban is elengedi őket.

Egészen más természete van az országos gazdasági ügynek olyan vidékeken, ahol több 10 ezer holdra menő birtok testek vannak, ahol évenként az egész nyári munkaidőre több száz munkást kell felfogadni, ahol ha esik esős időre való munkát dolgoznak fel, ha jó idő van aratnak, kaszálnak. Az országos munkakeresletnek és munkakinálátának, tehát ha specialis viszonyaink mellett nincs is meg a gyakorlati haszna, de föltétlen megvan a vármegye határain kívül lakókra. A kereslet és kínálat júliusban a következő: Megfelelő eljárás végett a következő munkakeresletről illetőleg munkaalkalmokról értesitem a címet azzal, hogy az esetleg jelentkező munkaadókkal illetve munkásokkal azt minél szélesebb körben tudassa s amennyiben eljárása sikerrel járna, tegyen hozzájárulást azonnal jelentést. (Földm. miniszter.)

Munkakereslet.

A magyarkanizsai községi munkásközvetítő jelentése szerint, Magyarkanizsa községben 250 egyén földmunkát és 45 egyén bármely munkát hajlandó elvállalni. A Békés vármegyei törvényhatósági munkásközvetítő jelenti, hogy 45-50 pár arató elszegődne aratási munkálatokra, még pedig a következő feltételek mellett: járandóságuk öszi gabonából 12-ik, tavasziból 10-ik rész, 1100 neszőlentként 75 kilogramm biztosítás, élelmezés hetenként és páronként 25 kilogramm liszt, 3 kilogramm szalonna, 0-50 kilogramm só, 2 liter főzelék, 3 korona élelmezési pótlék. Munkásokat keresők forduljanak Popovits Kornél községi munkásközvetítőhöz, vagy Samu Bela csorvási lakoshoz.

A Somogy vármegyei törvényhatósági munkásközvetítő jelentése alapján Geiger János törökkoppányi lakos bármín munkára ajánlja magát, de csakis Fiuméba. Tóth Gyula mindszenti lakos (Csongrád vármegye) mérnök mellé munkásnak ajánlkozik és végül Kerna István bandagazda (Sükösd, Pestvármegye) 60-70 pár arató munkástársával arató munkára elszegődne.

Munkakinálát.

Komán Andor gör. kath. lelkész (Kövesfalva, Svepes vármegye) egy kocsiat keres

két gazdasági lóhoz és egy pásztorfiut tehenehez, bővebb feltételek a munkaadótól megludhatók.

Roheim Károly és fia bányakezelősége Paulis, 15 kubikust. Porzsoló Ernő gazdasága Szentendre, 15 hónapos munkást, Hönig Dávid gazdasága Csuz, Komárom vármegye 20 pár aratót és végül a Rába szabályozó társulat Győr, 100 kubikos munkást keresnek.

Munkaalkalom.

Zucker Lipót, Perbenyik, 25 pár sommás mezei munkást keres hosszabb időre esetleg 6 hónapra.

Ferenczi Gyula, Déva, Deák Ferenc utca 8 szám, egy nőtlén gazdasági cselédre, illetőleg bérésre volna szüksége.

Czeizler Zsigmond, mezőzombori gazdasága részére 5-6 feles dohánykertészre volna szüksége.

Lux Gyula, járási mérnök, Szeghalom, több szőlő és kertmunkást keres.

Munkakereslet.

Banczik János és 50-100 társa (Rákóczi-falva) ajánlja magát, föld, kubikos munkára, esetleg aratási, cseplési munkálatokra.

Azendrői községi munkásközvetítő jelentése szerint 300 munkás földmunkára jelentkezik.

Besztercezaszód vármegye, besztercei m. kir. államépítészeti hivatal utápitési kirendeltsége július hó 6-tól kezdődőleg 50 földmunkást keres. Érintkezni lehet Krieser Károly kir. fölmérnök ural, Telcs.

Bácsbodrog vármegye, Csurog községben 240 arató aratási munkát keres. Érintkezni lehet Lédrcer Sándor községi munkásközvetítővel, Csurog.

Csanád vármegye, M. Kovácsháza községben 37 munkás bármínemű, Pitvaros községben pedig 70 munkás aratási munkára vállalkozik. Érintkezni lehet Tókey Jenő törvényhatósági munkásközvetítővel Makón, vagy az egyes község községi munkásközvetítőjével.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, Karczag községben 91 munkás aratási munkát keres. Érintkezni lehet Marik Béla törvényhatósági munkásközvetítővel Szolnokon, vagy a községi munkásközvetítővel, Karczag.

Borsodvármegye, Mezőkövesd községben Debre Albert, Fejér József, Sipeki Pál és társaik gazdasági munkást keresnek. Érintkezni lehet Káló Jenő községi jegyző, községi munkásközvetítővel, Mezőkövesden.

Arad vármegye, Gyulavarsádön 55 munkás, Siklón 52 munkás aratási munkát, Nagypélen pedig 49 munkás bármiféle munkát keres. Érintkezni lehet Kemény Szilárd törvényhatósági munkásközvetítővel Arad, vagy az illető községek munkásközvetítőivel.

Békésabán 500 munkás arató keres. Érintkezni lehet Christian György községi munkásközvetítővel.

Bácsbodrog vármegye, Kula községben 73 pár munkás aratási, esetleg bármely gazdasági munkára vállalkozik. Érintkezni lehet Váry Lajos községi munkásközvetítővel, Kula.

Bácsbodrog vármegye, Herczegszántó községben 20 pár munkás aratási munkát keres. Érintkezni lehet Marik Béla, törvényhatósági munkásközvetítővel Szolnok, vagy a községi munkásközvetítővel Kisújszállás.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, Kunszentmárton községben 150 munkás föld, vagy aratási munkát keres. Érintkezni lehet Tóth Mátyás községi munkásközvetítővel, Kunszentmárton.

Békés vármegye, Békéscsabán 500 munkás, aratás, hordás, vagy bármely mezei munkára, Mezőberényben 50-60 munkás aratásra bármely vidékre, Kétegyháza 50 munkás, aratási, cseplési munkára hajlandók elszegődni. Értelkezni lehet a békéscsabai és mezőberényi munkások érdekében az illető községek munkásközvetítőivel, a kétegyházi munkásokért pedig Szegedi Ferenc munkással Kétegyháza.

Pazonyi Elek Árpád, Gömör vármegye, sajszentpéteri lakos 60 szőlőmunkást keres szüretig. Érintkezni lehet munkaadóval Sajószentpéteren.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Rákóczi-falván 42 gazdasági munkás aratási munkára vállalkozik bármely vidéken.

Feltételek a következők: 12-ik részért aratnak biztosíték holdankint 50 kilogramm, élelmezés hetenkint 13 kiló liszt, 2 kiló szalonna, 2 liter főzelék, 3 4 kiló só. Az oda és visszautazás költségeit a munkaadó fizeti. Érintkezni lehet a községi elöljárósággal Rákóczi-falván.

Temesbégavölgyi vizszabályozó társulat, Temesvár 100 kubikost, Reich és Heves mérnök cég Kolozsvár 10 kubikost, Glück Jakob sörkereskedő, Jolsva (Gömör és Kis-Hont vármegye) 2 kocsiat, Első sümegi mész és téglagyár, Sümeg, 50 köbűnya munkást, I. Herlinger vállalkozó Biala, u. p. Dumajow, Galiczia, 50 kubikost, ifj. KitzAichler Ubrich vállalkozó Kassa, 30 kubikost, Grünvald testvérek Budapest, V. Vurm-utca 1 szám, 60 napszámot, Berger Miksa és fia vállalkozók

Köröshegy, Somogyvármegye 24 kubikost, Heller Lajos Bodrogkeresztur, 50 kubikost keres. Érintkezni lehet minden egyes esetben a munkaadóval.

Beke Istvánné, a soroksár községhez tartozó újpéteri pusztai birtokára 1 nős és egy nőtlén gazdasági cselédet keres. A nős cseléd fizetése lakás, fűtés, 500 korona pénzfizetés, 2 hold föld és naponként 1 liter tej. A nőtlén cseléd fizetése havonként 12-16 korona és teljes ellátás.

Az odaköltözökös költségeit ha a szolgálat legalább új évig tart, munkaadó viseli. Értelkezni lehet nevezett munkaadónóval Kispeszt, Attila-utca 2 szám.

Bácsbodrog vármegye Magyarkanizsa községben 86 munkás földmunkát, 15 munkás pedig bármiféle munkát keres. Érintkezni lehet Pálkinkas Mátyás községi munkásközvetítővel Magyarkanizsán.

Ssabolcsa megye Eör községben Faragó Péter 30 társával munkást keres. Érintkezni lehet Faragó Péter munkással Eör.

Csanád vármegye Apátfalva községben 100 munkás bármínemű munkára vállalkozik. Érintkezni lehet a községi munkásközvetítővel Apátfalván.

Békésvármegye Békéscsaba községben 100 munkás mezei munkát keres, vállalkozik cseplés- cukkor- és takarmányrépa kieszés és a kukoricatörés munkálatára. Érintkezni lehet a községi munkásközvetítővel Békéscsabán.

Mint hogy az Amerikából való visszavándorlás szünetlenül tart s igen sok munkát kereső érkezik haza, felkértem t. címet, sziveskedjék működése területén a munkaadókat alkalmas módon felkérni, hogy a vezetésem alatt álló földmiveltésügyi miniszterium munkásügyi osztályával (Budapest Országház tér) közvetlenül levélben, táviratban, vagy távbeszélőn közöljék, hogy milyen munkásokra van szükségük s milyen bértételek mellett hány munkást volnának hajlandók alkalmazni? A bejelentés a munkaalkalmak nem kötelezi arra, hogy a munkaalkalmakra csak visszavándorlókat alkalmazzanak s addig, míg ilyenek nem jelentkeznek, más munkást ne fogadhasanak fel, a munkaadók a bejelentés után is bármikor s bárkit felfogadhatnak zavarok meelőzése céljából ilyen esetben csupán azt kell bejelenteniük, hogy az időközben a visszavándorolt munkások részére kínált munkaalkalom már nem áll fenn. A bejelentett munkaalkalmaktól a visszavándorló munkásokat a betöltési és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértően szervezett közvetítési kirendeltségem azzal értesítik, hogy mielőtt a munkahelyre elindulnának, vagy közvetlenül maguk irjanak, vagy a községi elöljáróság, vagy a földmiveltésügyi miniszterium munkásközvetítési osztálya utján előbb irassanak levelet ahhoz a munkaadóhoz, akinek munkába óhajtanak állani, azért hogy a részletes feltételekre nézve egyenással tisztába jöjjenek.

Csikszereada, 1908. július 29.

Dr. Gál Endre,
vármegyei munkásközvetítő.

Laputalajdonos és főmunkatárs: DR. NAGY BÉNI.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

(Az e rovatban közölttekért a felelősség a beküldőt terheli.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapja 31. számában »Valaki« a polgári leányiskoláról, illetve annak szerinte elmaradt szervezetéről stb. nyilatkozik. Van azonban egy pontja, melyet nem szabad azonban hallgatni azoknak, kik az említett iskola szellemi életét évek óta figyelemmel kísérik. S az eme állítás: »szégyen, hogy a helybeli szülők gyermekeiket idegen vidékeken levő hasonló foku iskolába küldik stb.

Hát hogy mért küldik, — ha ugyan vannak ilyenek — azt tőlük kellene megkérdezni. Annak sokféle érdeke lehet, mely esetleg össze sem függ az iskola életével. Viszont biztos adataink vannak arról, hogy a helybeli polgári leányiskola tanulóinak évről-évre több mint 10 százaléka polgári leányiskolával bíró városokból vagy azok közel vidékeiről kerülnek hozzánk. Azok a szülők, akik onnan hozzák ide gyermekeiket, bizonyára az alapos ismeretszerzést, a biztos továbbhaladást keresik itt fel — ami kizárólag a tantestület érdeme — s nem tekintenek arra, hogy itt nincs kényelem, nincs komfort, nincs semmi abból, amit a haladó kor külsőségeiben magával hoz, s ami meg van másból, hogy azt ne mondjuk: mindenütt. Továbbá tény az is, hogy az itt végzett tanulók mindenütt elsőrendűek, sőt éppen a mult tanévben Brassó kereskedelmi iskolájában a csiki leányok voltak a legelsőek.

Ezeket kívántuk elmondani »Valaki«-nek.
Többen.

